

Atbalsts zivsaimniecībai

Jūnijā sākas projektu iesniegumu pieņemšana vairākās Lauku atbalsta dienesta (LAD) izsludinātās zivsaimniecības atbalsta programmās.

Pieteikšanās nosacījumi, noderīga informācija un iesniedzamie dokumenti atrodami LAD mājaslapā www.lad.gov.lv sadaļā *ES atbalsts/Eiropas Zivsaimniecības fonda pasākumi*.

☑ Atbalsts investīcijām akvakultūras uzņēmumos

Šā gada 17. jūnijā sāksies projektu iesniegumu pieņemšana Eiropas Savienības Eiropas Zivsaimniecības fonda (EZF) pasākumā „Investīcijas akvakultūras uzņēmumos”. Projektu pieņemšana notiks līdz šā gada 18. jūlijam. Šajā kārtā pieejamais publiskais finansējums ir Ls 1 739 782. Kārtā iesniegto projektu īstenošanas beigu datums ir viens gads no LAD lēmuma par projekta apstiprināšanu stāšanās spēkā, ja tiek veiktas investīcijas ražošanas pamatlīdzekļu iegādei, un 18 mēneši no LAD lēmuma par projekta apstiprināšanu stāšanās spēkā, ja tiek veikta būvniecība vai rekonstrukcija.

Projekta iesniegumi jā sagatavo saskaņā ar MK noteikumiem Nr. 240 „Kārtība, kādā piešķir valsts un Eiropas Savienības atbalstu zivsaimniecības attīstībai atklātu projektu iesniegumu konkursu veidā pasākumam „Investīcijas akvakultūras uzņēmumos””.

☑ Atbalsts zvejas aktivitāšu pilnīgai pārtraukšanai

2013. gadā no 25. jūnija līdz 25. jūlijam notiks projektu iesniegumu pieņemšana EZF pasākumā „Zvejas aktivitāšu pilnīga pārtraukšana”. Kārtā pieejamais publiskais finansējums ir Ls 218 600, ņemot vērā zvejas kuģu skaita un bruto tilpības atlikumu. Projektu īstenošanas beigu datums ir viena gada laikā no LAD lēmuma par projekta iesnieguma apstiprināšanu stāšanās spēkā.

Projekta iesniegumi jā sagatavo saskaņā ar MK noteikumiem Nr. 323 „Valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanas kārtība zivsaimniecības

attīstībai pasākumam „Zvejas aktivitāšu pilnīga pārtraukšana””.

☑ Atbalsts zvejas flotes modernizācijai

2013. gadā no 17. jūnija līdz 31. augustam notiks projektu iesniegumu pieņemšana EZF pasākumā „Investīcijas zvejas kuģu ierīcēs un zvejas rīku selektivitāte”. Kārtā pieejamais publiskais finansējums ir Ls 478 222. Iesniegto projektu īstenošanas beigu datums ir viena gada laikā no LAD lēmuma par projekta iesnieguma apstiprināšanu stāšanās spēkā.

Projekta iesniegumi jā sagatavo saskaņā ar MK noteikumiem Nr. 845 „Valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanas kārtība pasākumam „Investīcijas zvejas kuģu ierīcēs un zvejas rīku selektivitāte””.

Projektu iesniegumi jā iesniedz LAD reģionālajās lauksaimniecības pārvaldēs vai LAD Centrālajā aparātā Klientu apkalpošanas daļā Rīgā, Republikas laukumā 2, 3. stāvā, 308. kabinetā (tāl. 67027693, 67027235).

Sagatavots LLKC Lauku attīstības nodaļā pēc LAD informācijas

Roņu drošā murga izmantošanas iespējas piekrastes zvejniecībā

Zvejnieki par vienu no lielākajām problēmām piekrastes zvejniecībā uzskata roņu radītos postījumus. Šāda problēma pastāv ne tikai Latvijā, bet arī Zviedrijā, tāpēc mūsu zvejnieki devās pieredzes apmaiņas braucienā, lai uzzinātu, ko dara zviedri, lai mazinātu roņu radītos postījumus.

Baltijas jūrā sastopamas trīs roņu sugas – pelēkais ronis (*Halichoerus grypus*), pogainais ronis (*Pusa hispida*) un plankumainais ronis (*Pusa vitulina*). Pelēkais ronis sastopams visbiežāk, tā galvenais izplatības areāls ir Baltijas jūras ziemeļu, rietumu un centrālā daļa, un tas

vienlīdz bieži uzturas kā atklātā jūrā, tā arī piekrastē. Roņu pētnieku ziņojumos 2011. gadā saskaitīts jau apmēram 30 000 pelēko roņu, kas, pēc zinātnieku domām, ir tuvu maksimālajai šīs sugas ekoloģiskajai kapacitātei Baltijas jūrā. Pēdējos gados roņi nodara būtiskus zaudējumus piekrastes zvejniekiem, apēdot un savainojot zivis vai sabojājot zvejas rīkus. Dažos gadījumos novērota arī to roņu bojāeja, kuri cenšas tikt pie zivīm, kas atrodas zvejas rīkos.

☑ Roņu drošā murda demonstrējums

Zvejas uzņēmumi „Zitāri plus” un „Krasts J” 2012. gadā iegādājās roņu drošu murdu (RDM).

Demonstrējuma ietvaros tika apgūta šī inovācija piekrastes zvejā – RDM izmantošana, lai samazinātu roņu radītos zaudējumus zvejniekiem un novērtētu murda lietošanas ekonomisko efektu. Ar RDM 2012. gadā tika veikti 12 zvejas akti (34 zvejas dienas). Tālāko demonstrējumu apturēja 1. jūnijā strauji uzņakusi vētra, kas RDM pilnībā sapostīja, un tā atjaunošana vairs nebija iespējama.

Ņemot vērā iegūto pieredzi, demonstrējums tiek turpināts 2013. gadā. Sadarbībā ar zvejnieku saimniecību „Zitāri plus” ir iegādāts jauns RDM murds. Demonstrējuma ietvaros vienā un tajā pašā rajonā vienlaikus tiks veikta zveja ar RDM un parastajiem (konvencionālajiem) zivju mirdiem, salīdzināti nozvejas dati un roņu nodarītie postījumi, kā arī veikta novēroto roņu uzskaitē pie zvejas rikiem.

☑ Zviedrijas pieredze roņu drošā murda izmantošanā

Lai papildinātu zināšanas par zvejošanu ar RDM, Zivsaimniecības Sadarbības tīkls (ZST) demonstrējuma saimniecībai organizēja pieredzes apmaiņas braucienu uz Zviedriju „Roņu drošā murda izmantošanas iespējas piekrastes zvejniecībā”. Arkasundas ciematā tikāmies ar zvejniekiem, kas zvejo ar RDM. Zvejniecības uzņēmuma piestātnes apmeklējuma laikā Zviedrijas piekrastes zvejnieki iepazīstināja mūs ar RDM izmantošanas specifiku un īpatnībām. Zviedrijā zvejniekiem ir vairāku gadu pieredze RDM izmantošanā, no viņiem ieguvām vērtīgus padomus un ieteikumus, kā murdu labāk nostiprināt jūras gultnē, lai negaidītas vētras gadījumā samazinātu riskus, kas varētu tam radīt iespējamus bojājumus. Tika apspriestas arī idejas murda pielāgošanai un optimālai izmantošanai Latvijas piekrastes zonā, piemēram:

- lielāku lomu gadījumā murdu iespējams aprīkot ar papildu pontoniem zivju loma ērtāki izkraušanai laivā;
- murdu nostiprinot jūras gultnē, iespējams novilkt papildu atsaites pie tā konstrukcijas, lai murds tiktu labāk nostiprināts un neciestu vētru vai sliktāku laika apstākļu gadījumā;
- lai samazinātu murda iegādes izmaksas, zvejnieki varētu izmantot lētākus materiālus tā konstrukcijas izveidei vai arī aizstāt alumīnija rāmi ar izturīgāku materiālu, bet tam nepieciešami papildu pētījumi un pārbaudes.

Svarīgi ir apzināties, ka RDM ir izveidots Zviedrijā, kur ir citādi zvejas apstākļi (salas un arhipelāgi) un RDM iespējams novietot tā, lai vēja ietekme nebūtu tik stipra. Tomēr zviedru zvejnieki atzina, ka murda konstrukcija ir laba un ar to iespējams zvejot arī Baltijas jūras piekrastē.

☑ Pētījumi par zivju pasargāšanu no roņiem

Pieredzes apmaiņas brauciena laikā tikāmies ar Zviedrijas Lauksaimniecības zinātņu universitātes pētnieciskā institūta pētnieku Arni Fjēlingu. Viņš daudzus gadus ir pētījis roņus un piedalījies dažādu zvejas riku izstrādē, kas zivis pasargātu no roņu postījumiem. Pēc zinātnieka domām un pētījumiem, efektīvāks līdzeklis, kā pasargāt zvejas rikus no roņiem, ir to medības, kas gan Latvijā nav atļautas. Nav nepieciešams nometīt visus roņus, kas atrodas zvejas riku tuvumā, bet tikai tos, kas ir iemācījušies baroties no zvejas rikiem.

Roņu drošais murds

Vēl viena iespēja, kā atbaidīt roņus no zvejas rikiem, ir akustisko atbaidītāju „pingeru” izmantošana. Pašlaik ir iespējams iegādāties divu veidu „pingerus” – mazāka un lielāka izmēra. Atbaidītāja darbības pamatā ir skaņas viļņu raidīšana, kas ir nepatīkami ronim. Tomēr pētījumi liecina: ja izmanto mazos „pingerus”, roņi kādu laiku netuvojas zvejas rīkam, bet ar laiku saprot, ka tomēr tur ir „bezmaksas maltīte”, kas nav jānoķer, bet tikai jāaizpeld un tā jāpaņem. Tāpēc ronis ir gatavs paciest nepatīkamo skaņu, lai iegūtu savu maltīti. Daudz efektīvāks risinājums ir izmantot salīdzinoši lielākus atbaidītājus ar spēcīgāku skaņas signālu, kas nevis atbaida roņus, bet noteiktā attālumā nodara tam fiziskas sāpes, līdz ar to ronis nespēj piepeldēt pie zvejas rīka. Arne Fjēlings atzina, ka esot vēl vairākas idejas par to, ko iespējams darīt, lai pasargātu zvejas rikus no postījumiem, bet tās nepieciešams vispirms pārbaudīt praksē.

Pieredzes apmaiņas braucienu beidzām ar atziņu, ka Latvijas zinātniekiem, valsts institūcijām un zvejniekiem ir nepieciešams sadarboties, lai meklētu kompleksus risinājumus roņu nodarīto postījumu samazināšanai.

Sagatavoja ZST Sekretariāta
projektu vadītājs **Kristaps Gramanis**

Jūraskrauklis un akvakultūra

Daudz ir tādu nelūgto viesu, kas zivju diķos uzskata par „klātu galdu”, radot to saimniekiem būtiskus zaudējumus: pa lielai karpai aiznes zivju ērglis vai jūras ērglis, naktīs zivju diķos pamieļojas ūdrs vai Amerikas ūdele, biežs viesis ir veiklais „makšķernieks” – zivju gārnis. Tomēr īsta sērga diķsaimniecībās ir jūraskraukļu baru uzlidojumi, kas ir Eiropas, pat globāla mēroga zivsaimniecības problēma.

Jūraskrauklis jeb **kormorāns** (*Phalacrocorax carbo*) ir pelikānveidīgo kārtas jūraskraukļu dzimtas putns ar plašu izplatības areālu – Eiropa, Ziemeļāfrika un Ziemeļamerika Atlantijas okeāna krastā, kā arī Fēru salas, Islande un Grenlande. Tas apdzīvo arī okeāna piekrasti Austrālijā, Jaunzēlandē, Japānā, Indijā un Ķīnā. Jūraskrauklim ir sešas pasugas, no kurām Latvijas teritorijā pa retam iemaldās Atlantijas pasuga (*Phalacrocorax carbo carbo*), kas mīt galvenokārt okeāna piekrastē, un sauszemes pasuga (*Phalacrocorax carbo sinensis*) – ir mūsu ūdeņu iemītnieks gan piekrastē, gan iekšzemē un šī raksta galvenais „varonis”.

☑ Jūraskraukļa raksturojums

Jūraskrauklis ir liels putns, tā ķermenis ir 80–100 cm garš, spārnu izpletums – 130–160 cm, vidējais svars 2,5–3,5 kg. Latvijā līdz pat 1970. gadu beigām bija

samērā reti sastopams, īpaši iekšzemē. Ligzdošana pirmo reizi pierādīta 1989. gadā Lubānas ezerā. Sevišķi strauji jūraskraukļu skaits audzis pēdējos desmit gados, un mūsdienās šī suga ir kļuvusi par pilntiesīgu Latvijas putnu faunas pārstāvi. Nelielā skaitā jūraskraukļi regulāri ziemo jūras piekrastē, sevišķi rajonā uz dienvidiem no Liepājas. Ornitologi uzskata, ka šobrīd varētu būt apmēram 2000 jūraskraukļu, kas izveidojuši kādas 20 kolonijas. Jūraskraukļi ligzdo kolonijās, veidojot ligzdas kokos, klintīs vai uz zemes. Vienā kolonijā var apmesties līdz daudziem simtiem, pat tūkstošiem ligzdojošo putnu. Ja kokos sāk ligzdot jūraskraukļi, koki un visa zemsedze nokalst no pārmērīgā un nepārtrauktā mēslojuma.

Tā kā jūraskraukļi, kā jau lielie putni, ir ilgdzīvotāji, tie sāk ligzdot tikai tad, kad sasnieguši 3–5 gadu vecumu. Šo putnu kopējais skaits Eiropā ir pieaudzis vismaz līdz 1,7–1,8 miljoniem, lai gan vēl pavisam nesen tie bija gandrīz izmiruši, jo zvejnieki tos uzskatīja par saviem konkurentiem zivju ieguvē. Jūraskraukļi ir daļēji migrējoši putni, kas pēc ligzdošanas sezonas beigām dodas arī tālākos pārlidojumos. Vispirms jau ziemeļu puslodes mēreni kontinentālā klimata apgabalos mītošie jūraskraukļi ziemā bieži vien migrē simtiem kilometru uz dienvidiem.

© Thomas Bregnballe

Uz zemes ligzdojošu jūraskraukļu kolonija. Attēls no: <http://www.cormocount.eu/>

Jūraskrauklim dienā nepieciešams 400–600 g zivju. Būdami izteikti bara putni, tie medībās pie ūdeņiem bieži dodas lielākās grupās. Parasti tad katrs putns medī atsevišķi, taču bieži vien arī grupās no 25 līdz pat vairākiem simtiem putnu, kas zivis vispirms aplenc, tādējādi tie no atsevišķām ūdenstilpēm relatīvi īsā laika periodā var izķert liela apjoma zivju krājumu.

☑ Jūraskraukļi – Eiropas mēroga problēma

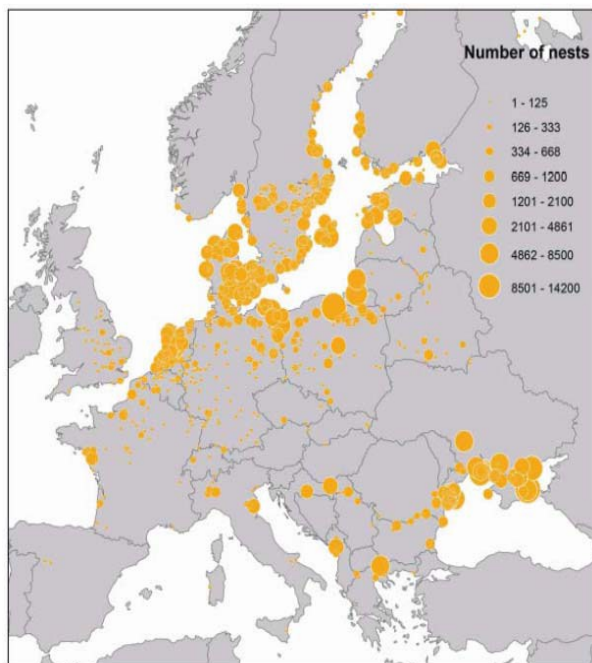
Putnu aizsardzības direktīva (Padomes Direktīva, 1979. gada 2. aprīlis, Par savvaļas putnu aizsardzību, 79/409/EEK) un no tās izrietošie pasākumi ligzdošanas vietu aizsardzībai ir noveduši pie neproporcionāli lielas jūraskraukļu populācijas, kas pa šo laiku ir izplatījusies tālu aiz šo putnu tradicionālajām ligzdošanas vietām tādos reģionos, kādos tie līdz šim nebija sastopami pat pēdējos 150 gadus. Šis milzīgais putnu skaits daudzos Eiropas Savienības apgabalos ir tieši ietekmējis vietējās zivju populācijas, respektīvi, zivsaimniecību, tādējādi jūraskraukļu esību padarot par Eiropas mēroga problēmu.

Lai izskaidrotu piekrastes un iekšējo ūdeņu zivju krājumu un diķsaimniecību problēmu būtību, jāuzsver, ka jūraskraukļi, dienā katrs apēdot 400–600 g zivju, gada laikā Eiropas dabisko un mākslīgo ūdenskrātuvju zivju skaitu samazina vairāk nekā par 300 000 tonnām. Daudzās dalībvalstīs tas daudzārt pārsniedz pārtikā izmantojamo zivju skaitu, ko saražo profesionālā zveja un zivaudzētavas. Piemēram, 300 000 tonnas ir vairāk

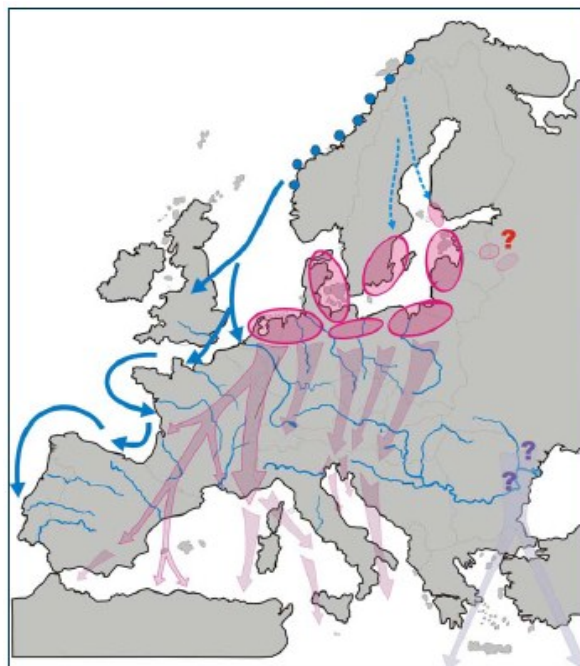
nekā Francijas, Spānijas, Itālijas, Vācijas, Ungārijas un Čehijas akvakultūras kopējais saražotais zivju daudzums.

☑ Jūraskraukļu ierobežošanas metodes

Sauszemes jūraskraukļa pasuga *Phalacrocorax carbo sinensis*, kas dominē Eiropā, tātad arī Latvijā, jau 1997. gadā tika izsvītota no to putnu sugu saraksta, uz kurām attiecas īpaša aizsardzība saistībā ar dzīvotnēm (Putnu aizsardzības direktīvas I pielikums), un pašu valstu kompetencē ir šīs sugas ietekmes mazināšanas pasākumi. Dažādās valstīs un dažādās saimniecībās lieto atšķirīgus paņēmienus. Pēdējos gados ir veikti dažādi islaicīgi vai teritoriāli ierobežoti pasākumi, piemēram, ieviešot šo putnu izšaušanas atļaujas noteiktos apgabalos (Zviedrijā, Polijā, Itālijā, Dānijā, Vācijā, Austrijā), noteiktos laika periodos (Rumānijā, Igaunijā) vai pēc noteiktām kvotām (Francijā, Apvienotajā Karalistē, Slovēnijā). Daudzo intensīvajā diķsaimniecībā lietoto metožu vidū vispirms ir attaisnojusies ūdenskrātuvju pārklāšana ar tīkliem vai trosēm. Pie lielākiem diķiem un atklātiem ūdeņiem, kur nevar veikt pārklāšanu, iedarbīgākie ir tādi pasākumi kā aizbaidīšana ar šāvieniem, automātiskiem petaržu sprādzieniem, ūdensstrūklām, baloniem, atstarotājiem, pat radiovadāmām nelielām lidojošām ierīcēm, kas dažreiz tiek papildināti ar atsevišķu putnu izšaušanu. Austrālijā izstrādāta atbaidīšanas ierīce „Super Pro X”, kas atskaņo ūdensputnu briesmu saucienus, un portatīva lāzerierīce „Bird Gard Kite” kormorānu aizbaidīšanai krēslas apstākļos.

Jūraskraukļu koloniju izplatība un vidējais ligzdu skaits tajās (<http://ec.europa.eu/environment/nature/cormorants/breeding-distribution-2006.htm>)

Galvenie jūraskraukļu vairošanās rajoni un ziemošanas migrāciju ceļi Eiropā

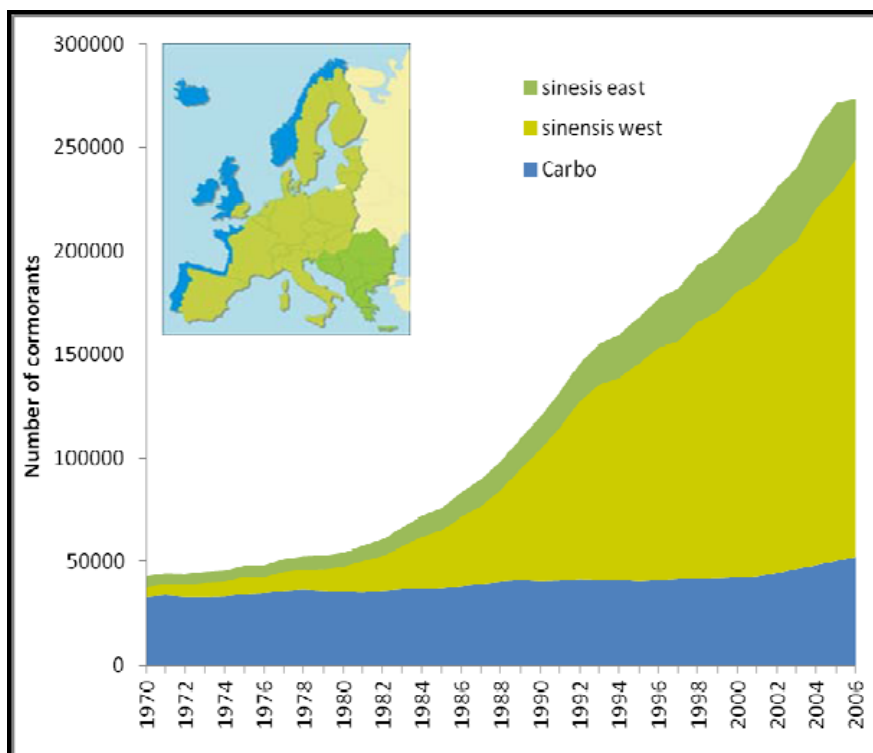
Atbaidīšanas efektivitāti palielina dažādu metožu kombinēta lietošana. Daļēji palīdz arī dežurantu fiziska klātbūtne dienas gaišajā laikā pie zivju dīkiem. Tomēr minēto metožu efektivitāti papildus augstajiem izdevumiem, ierobežo tas, ka tās darbojas tikai tad, ja putnu kopējais skaits reģionā ir relatīvi neliels un tie var atrast pietiekami daudz barības citās tuvākajās ūdenskrātuvēs, bez tam jūraskraukļi arī iemanās apiet dažādos atbaidīšanas vai norobežošanas līdzekļus vai pierast pie tiem. Jāņem vērā, ka aizbaidīšanas metodes veicina jūraskraukļu pārvietošanos uz kaimiņu ūdenskrātuvēm un saimniecībām.

Atbaidīšanas pasākumi un iejaukšanās ligzdošanas kolonijās līdz šim bija atļauti tikai atsevišķās dalībvalstīs, turklāt arī tajās, izņemot Dāniju, tikai speciālos gadījumos. Toties dažās valstīs, kas ir nozīmīgas ligzdošanas vietas (piemēram, Nīderlande, Somija, Beļģija), netiek atļauti nekādi pasākumi pret jūraskraukļiem, pat ne konstatējama kaitējuma gadījumā. Līdz šim jūraskraukļu izplatību ilgstošāk varēja samazināt vienīgi ligzdošanas vietu skaita samazināšana. Citi iespējamie pasākumi, piemēram, ligzdu izpostīšana, putnu traucēšana perēšanas laikā vai olu apsmidzināšana ar eļļu dažādu iemeslu dēļ ir pārāk darbietilpīgi un dārgi vai arī no morāli ētiskā viedokļa visai apšaubāmi un pretrunīgi, lai tos varētu izmantot sistemātiski. Atsevišķās valstīs (Lietuvā, Čehijā, Somijā, Rumānijā,

Vācijā – Saksijas zemēs, Slovēnijā un Beļģijas – Valonijas reģionā) ir noteikti kompensācijas maksājumi par akvakultūras saimniecībām nodarītajiem zaudējumiem.

☑ Jūraskraukļu ir par daudz

Aprēķināts, ka Eiropā jūraskraukļu skaits par 500 000 putniem pārsniedz šīs sugas kopējo optimālo populācijas lielumu, līdz ar to ir apdraudēta ne tikai akvakultūra, bet arī ekosistēmu un vides daudzveidība, jo jūraskraukļu koloniju rajonos atmirst visa veģetācija, tiek piesārņoti ūdeņi. Apzinoties šo putnu ekspansiju Eiropā un vēloties mazināt jūraskraukļu pieaugošo ietekmi uz zivju krājumiem, zivsaimniecību un akvakultūru, Eiropas Parlaments 2008. gada 4. decembrī pieņēma rezolūciju par Eiropas jūraskraukļu populācijas pārvaldības plāna izstrādi, aicinot Eiropas Komisiju iesniegt Eiropas līmenī koordinētu daudzpakāpju plānu jūraskraukļu skaita pārvaldībai, kas paredz jūraskraukļu populāciju ilgtermiņā integrēt kultūrvidē, neradot šķēršļus Putnu aizsardzības direktīvā un programmā „Natura 2000” noteikto mērķu sasniegšanai attiecībā uz zivju sugām un ūdenskrātuvju ekosistēmām. Jāveicina starptautiski pētījumi par jūraskraukļu ģeogrāfisko izplatību Eiropā, skaita dinamiku un iespējamu koordinētu rīcību to skaita regulēšanai.

Ligzdojošo jūraskraukļu skaita pieaugums (zaļā un brūnā krāsa – sauszemes pasuga, zilā – Atlantijas pasuga) (No Eiropas Parlamenta Strukturālās un kohēzijas politikas departamenta dokumenta „Starp zivsaimniecību un putnu aizsardzību: kormorānu konflikts”, 2013.)

Jūraskrauklis ligzdo arī kokos (foto: M. Vītiņš)

Situācijas nopietnība ir uzsvēta arī šā gada 29. aprīlī publicētajā Eiropas Komisijas (EK) paziņojumā Eiropas Parlamentam, Eiropas Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai „Stratēģiskās vadlīnijas ES akvakultūras ilgtspējīgai attīstībai”, kurā EK un dalībvalstis ir aicinātas, labāk koordinējot darbības, sadarbojoties un nodrošinot saziņu zinātniskā un administratīvā līmenī, veicināt jūraskraukļu populācijas ilgtspējīgu pārvaldību, kā arī radīt atbilstīgus priekšnosacījumus „Eiropas Jūraskraukļu populācijas pārvaldības plāna” izstrādei, apzinoties, ka vienīgā iespēja, kā pasargāt zvejniecību un akvakultūru no jūraskraukļiem, ir koordinēti regulēt šo putnu arvien pieaugošo

savvaļas populāciju. Uzsvērts arī, ka publiskajām iestādēm jāapzinās, kādus ienākumus akvakultūras uzņēmējiem liedz gūt to atrašanās „Natura 2000” teritorijās un tādu plēsējputnu kā jūraskraukļu aizsardzība, kā arī brīvprātīgas apņemšanās aizsargāt bioloģisko daudzveidību vai ūdeņus.

Latvijas akvakultūras uzņēmējiem ir jācer, ka 2014.–2020. gada plānošanas periodā būs iespēja saņemt atbalstu no Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fonda tehnisko ierīču ieviešanai, lai mazinātu jūraskraukļu radītos zaudējumus.

Sagatavoja **Māris Vītiņš**

Jūraskraukļu kolonija Kaņiera ezerā (foto: M. Vītiņš)

Piekrastes zvejniecība Koluškinu ģimenei ir dzīvesveids

Piekrastes zvejnieka darbs individuālajam komersantam (IK) „J.A.N.K.I.” Salacgrīvas novadā ir dzīvesveids. Lai viss izdotos, nodarbei vienkārši ir ļoti jāpatīk. Par šādu dzīvesveidu un darbu piekrastē stāsta IK „J.A.N.K.I.” ģimenes locekle Inese Koluškina.

IK „J.A.N.K.I.” ir dibināts 2005. gada 21. janvārī, bet sākums bijis daudz agrāk, apmēram pirms 20 gadiem. Mēs nodarbojamies ar zvejniecību Rīgas jūras līča piekrastē un nēgu zveju Svētupē. Manam vīram Nikolajam ļoti patīk makšķerēt un interesē viss, kas saistīts ar ūdeņiem, tāpēc arī sākām šādu nodarbi. Salacgrīvas domē Nikolajs izņēma zvejošanas licenci, sākumā viss notika vairāk kā izklaide, lai noķertu kādu zivi, varētu to nokūpināt, pacienāt draugus un paši paēst. Licenci toreiz varēja saņemt zvejošanai pašpatēriņam un nebija noteikts tīklu skaits – cik gribi, tik ņem. Taču jau 2004. gadā pavīdēja doma par to, ka zvejnieki pašpatēriņam varēs dabūt tikai vienu tīklu (100 m). Ja ir vēlēšanās dabūt vairāk tīklu, jāiegūst individuālā komersanta statuss vai jādibina sabiedrība ar ierobežotu atbildību vai zvejnieku saimniecība.

☑ Nosaukumā ietverti ģimenes locekļu iniciāļi

Tā nolēmām dibināt IK. Kāpēc tāds nosaukums? Ļoti vienkārši:

- J. – Jānis (jaunākais dēls);
- A. – Artūrs (vecākais dēls);
- N. – Nikolajs;
- K. – Koluškini;
- I. – Inese.

Tie esam mēs – visa ģimene, jo šajā pasākumā darbojamies kopā. Darba ir ļoti daudz, var teikt, ka jāstrādā katru dienu visu cauru gadu. Ja nav jāiet jūrā, tad ir jāsiens vai jātīra tīkli, jālāpa murdi. Atpūtas brīžos gandrīz nav, jo, ja nav jāiet jūrā, tad nāk nēgi, jūlija vidū jātaisa tacis, kam pirms tam vēl ir jā sagatavo koki. Nēgu sezona sākas 1. augustā un beidzas 31. janvārī, bet jūrā var iet visu gadu. Ziemā tas ir īpaši smags darbs, jo tīkli jāieliek zem ledus. Lai ar to nodarbotos, tam ir ļoti jāpatīk, pretējā gadījumā nekas neizdosies. Es pat uzskatu, ka tas ir dzīvesveids. Dēli tagad mums ir lieli palīgi, bet, kad viņi bija mazi, visu darijām ar vīru divatā.

☑ Darbā rodas arī problēmas

Lielāko kaitējumu nodara roņi, trāpās arī pa kādam divkājainam kaitniekam, bet neviena maizīte nav bez garozas. Ieraugi nodarītos postījumus, un uz īsu brīdi pārņem dusmas, bet, cik tad ilgi dusmosies uz roņiem. Citādāk ir ar cilvēku radītu skādi, taču rokas nenolaižam, „norijam to krupi” un ejam tālāk. Citi saskaras ar to, ka nevar atrast palīgus

darbam jūrā, bet mūs tas pašreiz neskar, jo paši tiekam ar visu galā.

☑ Katrai nodarbei savi plusi

Vienmēr svaigas zivis, mazliet papildu ieņēmumu un dzīvesveids. Tu esi jūrā, ir loms, vakars nāk tik mierīgs, redzams saulriets, un tad jau ir aizmirsts, ka esi noguris, ka darbs vēl nebeidzas, jo zivis arī jārealizē. Nezinu, laikam izklausās dīvaini, bet katram dzīvē savs ieguvums.

Top nēgu tacis (foto: IK „J.A.N.K.I.”)

☑ Nākotnes plānos – zvejas tūrisma attīstīšana

Gribam vairāk attīstīt tūrisma, ar nēgu zveju tas jau pamazām sāks. Nēgu sezonā tūristi brauc uz nēgu tacī paskatīties un paklausīties, kā notiek zveja, degustē nēģus. Pagājušajā gadā pie mums notika nēģu svētki. Visiem piedāvājām nēģu zupu, ceptus un kūpinātus nēģus, kā arī marinādes želejā sagatavotus nēģus. Pasākums izdevās, visiem patika, tāpēc domāju, ka šogad arī rīkosim nēģu svētkus, un, ceru, ka tie kļūs par tradīciju. Jūrā arī dodas pa kādam tūristam, bet vēl salīdzinoši maz. Varbūt tāpēc, ka vasarā uz jūru jādodas ļoti agri – četros, piecos no rīta. Paredzu, ka cilvēkus tas varētu ieinteresēt arvien vairāk, jo mums jūrā nākuši draugi ar bērniem, un viņiem ļoti patika, kad tika izbērts murds un bija ļauts pašiem šķirot zivis.

Tomēr ne vienmēr ir labi laika apstākļi, lai dotos jūrā kopā ar tūristiem. Mazu solīti esam jau spēruši, noslēdzot zemes nomas līgumu ar Latvijas valsts mežiem, lai varētu izveidot mazu atpūtas vietīņu ar nojumi, kur tūristiem paslēpties no lietus un vēja. Diemžēl izrādījās, ka tas ir tikai sākums, jo Vides dienestam ir jāveic pētījums, vai šī vieta neradīs kaitējumu dabai. Tas viss maksā naudu un aizņem daudz laika, jo jāiet no vienas instances uz otru, bet mēs vēl neesam metuši „plinti krūmos”. Sadarbojamies ar viesu mājām „Kosiši” un „Vējavas”, kas ir mūsu tuvākie nēģu tača kaimiņi.

☑ Piedalīšanās konkursā

Piedalīšanās Zivsaimniecības Sadarbības tīkla pasākumā „Piekrastes teritoriju ekonomiskās aktivitātes veicināšanas programma” un tā ietvaros organizētajā konkursā bija vērtīgs pasākums, paldies Ziedītei Jirgensonei un Brigitai Skujiņai, kā arī SIA „Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs” par doto iespēju piedalīties šajā aktivitātē. Par šādu piedāvājumu, protams, bijām pārsteigti, bet esam ļoti priecīgi, ka uzrunātie bijām tieši mēs, un apmierināti par to, ka piekritām. Iegūtā 4. vieta,

kā arī naudas balva ir ļoti lielisks rezultāts. Ar šādiem konkursiem tiek sniegts atbalsts mazajiem ar zvejniecību saistītiem uzņēmumiem, jo, ja nebūtu uzrunāti, mēs paši nebūtu piedalījušies, jo tas prasa laiku. Idejas jau ir, bet tās ir jāmāk „uzlikt uz papīra” un ne vienmēr tam pietiek laika un zināšanu, bet šeit bija vienreizēja iespēja, kad vajadzīga tikai ideja un informācija. Tagad mūsu ideja ir „uzlikta uz papīra” un, kad būsīm vairāk „uzaudzējuši muskuļus”, varēsīm to īstenot. Mēs neesam atmetuši cerības, ka tas mums kādreiz izdosies, sākums ir!

☑ Arī citiem prieks par mūsu darbu

Patīkami skatīties uz cilvēkiem, kas priecājas kā mazi bērni par mums tik saprotamām lietām, bet viņiem – tik svešām. Lielākā daļa cilvēku, kuri nāk skatīties nēģu zveju, to redz pirmo reizi, un pirmo reizi redz dzīvu nēģi un pirmo reizi arī to ēd. Viņi ar interesi vēro visu, priecājas par redzēto un mājup dodas ar gandarījumu par to, ka uzzināts kas jauns. Bet mēs ar šo darbu dzīvojam, mums tas patīk un kļuvis par ģimenes dzīvesveidu.

IK „J.A.N.K.I.”, Inese Koluškina

Nēģu cepšana (foto: IK „J.A.N.K.I.”)

ZIVJU LAPA TAVĀ E-PASTĀ

Piedāvājam iespēju saņemt informatīvo izdevumus „Lauku Lapa” un „Zivju Lapa” Jūsu e-pasta kastītē! Lai pieteiktos izdevuma elektroniskai saņemšanai, sūtiet pieteikumu uz e-pastu: lauku.lapa@llkc.lv.

Pieteikumā jānorāda:

Vārds, Uzvārds; Iestādes nosaukums, kuru pārstāvat; E-pasta adrese, uz kuru vēlaties saņemt izdevumu.

SAGATAVOTS

SIA „Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs”

Rīgas iela 34, Ozolnieki, Ozolnieku pag.,
Ozolnieku nov., LV-3018
tālr.: 63050220

PROJEKTU LĪDZFINANSĒ
EIROPAS SAVIENĪBA

EZF
EIROPAS ZIVSAIMNIECĪBAS FONDS:
ZIVSAIMNIECĪBAS ATTĪSTĪBAS IESPĒJA

Zivsaimniecības Sadarbības tīkls